

ZAPISNIK

30. seje Odbora za Naravni rezervat Škocjanski zatok, ki je potekala v petek, 1. 3. 2024, s pričetkom ob 8.30 uri.

Prisotni člani Odbora:

- Samanta Makovac, predsednica Odbora, JZ KP Strunjan
- Rok Velišček, Ministrstvo za naravne vire in prostor, Direkcija RS za vode, Sektor območja jadranskih rek z morjem, Koper
- mag. Barbara Vidmar, Zavod RS za varstvo narave, OE Piran
- mag. Tjaša Babič, Mestna občina Koper
- Andreja Poklar, Mestna občina Koper

Prisotni predstavniki upravljavca:

- Borut Mozetič, Tina Kocjančič in Bojana Lipej

Dnevni red:

1. Sprejem dnevnega reda z uvodnim nagovorom predsednice ob začetku novega mandata Odbora
2. Pregled in potrditev Poslovnika Odbora
3. Obravnava in potrditev zapisnika 29. redne seje Odbora
4. Predstavitev in obravnava predloga Letnega programa dela in finančnega načrta NRŠZ za leto 2024
5. Razno

S. Makovac, nova predsednica Odbora, je pred začetkom seje članom Odbora in upravljavcu namenila nekaj pozdravnih besed in pri tem poudarila, da bo pri svojem delu sledila delu in izkušnjam preteklih predsedujočih ter si po najboljših močeh prizadevala za učinkovito delo Odbora in podporo upravljavcu pri upravljanju Škocjanskega zatoka.

V nadaljevanju je v imenu celotnega Odbora in upravljavca izrekla posebno **ZAHVALO** dr. Mariji Markeš za dolgoletno predsedovanje Odboru, njeno strokovnost, zavzetost in predanost pri reševanju problemov, s katerimi je pripomogla k boljšemu upravljanju Škocjanskega zatoka. S svojo vizijo in idejami je pustila neprecenljiv pečat ter pomembno prispevala k varovanju in ohranjanju naravnega rezervata v prihodnje.

Sledila je ugotavljanje prisotnosti članov Odbora. Ugotovljeno je bilo, da so prisotni vsi člani Odbora in da je Odbor sklepčen.

Ad 1) Sprejem dnevnega reda

Predsednica Odbora je po uvodnem nagovoru predstavila dnevni red 30. seje Odbora. Na podlagi pregleda dnevnega reda so člani Odbora soglasno sprejeli naslednji **S K L E P**:
Potrdi se dnevni red 30. seje Odbora za Naravni rezervat Škocjanski zatok.

Ad 2) Pregled in potrditev Poslovnika Odbora

S. Makovac pozove člane Odbora za pripombe oz. dopolnitve aktualnega Poslovnika Odbora in poudari, da Odbor obravnava in se seznani s predlogom letnega programa dela, ga pa ne potrjuje. Besedna zveza »se seznani« je dodana v 5. členu Poslovnika, ki se po dopolnitvi glasi: »Odbor spremlja upravljanje rezervata, obravnava in se seznani s predlogom letnega programa dela ter daje mnenja in predloge v zvezi z upravljanjem rezervata«.

Na podlagi pregleda Poslovnika Odbora so člani Odbora soglasno sprejeli naslednji **S K L E P**:
Odbor potrdi Poslovnik Odbora za Naravni rezervat Škocjanski zatok s predlaganimi spremembami, ki sledijo iz zapisnika.

Ad 3) Obravnava in potrditev zapisnika 29. redne seje Odbora

S. Makovac povpraša člane Odbora, če so kakšne pripombe na zapisnik 29. seje Odbora. Ker pripomb ni bilo, so člani Odbora soglasno sprejeli naslednji **S K L E P**:

Potrdi se zapisnik 29. redne seje Odbora za Naravni rezervat Škocjanski zatok.

Ad 3) Predstavitev in obravnava predloga Letnega programa dela in finančnega načrta Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2024

S. Makovac zaprosi upravljavca za predstavitev letnega programa dela NRŠZ za leto 2024 po posameznih ciljih.

Pred začetkom predstavitve programa dela po posameznih ciljih so bili člani Odbora seznanjeni s pripravljalnimi aktivnostmi za novi Načrt upravljanja NRŠZ za obdobje 2025–2034, katerega priprava se bo intenzivneje začela v poletnih mesecih 2024.

Cilj 1: B. Mozetič seznani člane Odbora o načinu upravljanja sladkovodnih življenjskih okolij na Bertoški bonifiki ter poudari, da je uspešno upravljanje povezano z dobro izvedenimi deli pred nekaj leti (sanacija dotrajanega vodnega praga na ustju Are ter nadgradnja z avtomatskim zaporničnim sistemom). Nadaljuje z natančnejšo predstavitvijo delovanja zaporničnega sistema na ustju Are in morskem kanalu in pri tem povpraša R. Veliška, kdaj bi bilo možno pričakovati zaključek Protokola o urejanju pretokov vode po razbremenilniku Ara. R. Velišek odgovori, da je to povezano z izgradnjo nove zapornice v strugi Badaševce, ki bo zagotovila večji pretok in boljšo cirkulacijo vode na območju rezervata.

B. Mozetič nadalje predstavi aktivnosti pri vzpostavitvi oligotrofnih mokrotnih travnikov, ki bodo izvedene v okviru projekta LIFE FOR SEEDS in v katerem NRŠZ sodeluje kot projektno območje. Člane Odbora seznani tudi nalogami pri odstranjevanju in omejevanju tujerodnih rastlin in tujerodnih vrst želv, zasaditvi domorodnih drevesnih in grmovnih vrst, čiščenju obrobni kanalov ter doda, da bo za določena dela potrebna uporaba komunalnega mulčarja s priključkom za rezanje in obrezovanje dreves in grmov. Poudari, da je pri omejevanju in odstranjevanju tujerodnih vrst rastlin v veliko pomoč strokovnjak botanik, Josip Otopal. V nadaljevanju omeni, da se je ukrep čiščenja zarasti ob mlakah izkazal kot izredno pomemben za vzdrževanje primerne življenjskega okolja za ohranjanje in povečanje populacije ozkega vrtenca (*Vertigo angustior*), Natura 2000 vrste, saj je bila v mahovni plasti, ki se je v zadnjih letih razvila na robu mlak, potrjena prisotnost večjega števila živih osebkov te vrste.

Cilj 2: člani Odbora so se natančno seznanili z upravljanjem vodnega režima v brakični laguni s poudarkom na ukrepih, ki so bili izvedeni leta 2023 kot prilagoditev na podnebne spremembe in so vključevali oblikovanje novih in nadvišanje obstoječih muljastih površin za ohranitev N2000 habitatov in s tem gnezdišč ter prehranjevališč N2000 vrst ptic. Izvedba ukrepov je bila financirana iz Programa porabe sredstev SPS v letih 2022 in 2023, del finančnih sredstev pa je bilo pridobljenih iz projekta POSEIDONE (Interreg Italia – Slovenija) in projekta ReCo (Interreg Srednja Evropa). Glede na predstavljeno B. Mozetič izpostavi problem zagotavljanja lastnega deleža pri izvajanju projektov, kar za DOPPS predstavlja velik izziv. S. Makovac vpraša, kako se ta delež zagotavlja. B. Mozetič odgovori, da se trenutno ta delež zagotavlja iz lastnih prihodkov DOPPS in ko bo objavljen razpis MJU za sofinanciranje nevladnih organizacij, se bomo nanj prijavili, vsekakor pa je zagotavljanje lastnega deleža pri projektih za nevladne organizacije velik »zalogaj«.

V nadaljevanju predstavi ukrepe za ohranjanje biotske pestrosti na območju pod Ankaransko vpadnico ter seznani člane Odbora s problemom brezdomcev in njihovih odpadkov na tem območju. S. Makovac povpraša o rešitvi te problematike. B. Mozetič odgovori, da se je en mesec izvajalo dnevno čiščenje odpadkov ter da je bil vzpostavljen stik s policijo za pogostejše obhode na tem območju. Ta problem je trajal približno en mesec.

V okviru cilja 3 B. Mozetič razloži aktivnosti za preprečevanje in obvladovanje vnosa ter širjenja invazivnih okrasnih gizzavk na območju Jezerca in aktivnosti za pridobivanje podatkov o prisotnosti močvirske

sklednice (podatki o velikosti populacije močvirske sklednice se pridobivajo z metodo lova (postavitve vrš), označevanja s čipom ali markico ter izpustitve nazaj v naravo). Omeni še pilotno izvedbo iskanja tujerodnih vrst želv in njihovih gnezd s pomočjo šolanih psov.

Nadalje predstavi problematiko opustitve vrtičkarske dejavnosti, za kar se v letu 2024 pričakuje nadaljevanje inšpekcijskega postopka na zadnji površini izvajanja vrtičkarske dejavnosti ter prenehanje hranjenja in nujenja zatočišča mačkam na tem območju. Doda še, da se bo v letu 2024 nadaljevalo sodelovanje z MO Koper glede pospešitve sanacije virov onesnaževanja s Škocjanskega hriba.

Cilj 4: ta cilj na seji ni bil obravnavan, ker je vezan na Občinski prostorski načrt (OPN) Mestne občine Koper (v skladu z dogovorom članov Odbora na 28. redni seji dne 16. 2. 2023).

Pri cilju 5 so se člani Odbora seznanili z izvedenimi aktivnostmi za spremljanje stanja naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti, ki potekajo v skladu z Načrtom upravljanja in zadnji podatki kažejo izboljševanje populacij ciljnih vrst NRŠZ.

V okviru cilja 6 B. Mozetič izpostavi problematiko odlaganja smeti ob cesti in na desnem bregu Are v obrtno-gospodarski coni Sermin. R. Velišček pove, da je bilo v lanskem letu izvedeno čiščenje smeti na tem območju v sodelovanju DRSV, MOK in Marjetice Koper ter poda mnenje, da bi bila mogoče rešitev v tem, da se to območje zapre za vozila. T. Babič pove, da se je to območje spontano vzpostavilo kot parkirišče za vozila, vendar bi morala biti zdaj situacija drugačna, saj je vzpostavljen dodaten uraden kamionski terminal. Obe z A. Poklar se bosta natančneje pozanimali o tej problematiki.

B. Mozetič izpostavi še vzdrževanje lesenih ograj in čiščenja koalescentnih filtrov ob ankaranski vpadnici, na kar T. Babič odgovori, da se bo ponovno pozanimala, kdo je upravljavec oziroma odgovoren za njihovo vzdrževanje.

Cilj 7: B. Mozetič seznani člane Odbora s problemom parkiranja vozil na pločniku in intervencijskih površinah. Obe predstavnici MO Koper dodata, da se v tem primeru obvesti mestno redarstvo. B. Mozetič odgovori, da smo to že poskušali vendar smo prejeli odgovor, da to območje ni javna površina in da moramo ta problem rešiti sami. S. Makovac doda, da lahko naravovarstveni nadzorniki kaznujejo vse, ki parkirajo izven označenih območij, zato je nujno, da se ta določila natančno opredelijo v novem Načrtu upravljanja, ki je v pripravi. V njem morata biti jasno določeni tako grafična predstavitev kot natančen opis območij. Šele na podlagi tega bo naravovarstveni nadzor lahko takšno parkiranje ustrezno kaznoval.

V okviru tega cilja sledi še razprava o novostih glede onesnaženja v stari strugi reke Badaševce, ki se je zgodil septembra 2023 - s strani inšpekcijskih služb je odziv zelo slab. R. Velišček pove, da je stanje v tej strugi zelo slabo in je nujno potrebno izvesti določene ukrepe.

V okviru cilja 8 B. Lipej predstavi izvedene aktivnosti pri delu z obiskovalci s poudarkom na vzgojno-izobraževalnih aktivnostih in organizaciji različnih dogodkov za obeležitev okoljskih dni. Omeni še, da bodo nekateri dogodki izvedeni v okviru projekta POSEIDONE kot na primer: Dan mokrišč, Svetovni dan voda, Teden parkov in Dan biotske raznovrstnosti. Pove še, da se bo nadaljevalo dobro sodelovanje z lokalnimi društvi ter raziskovalci iz različnih slovenskih univerz v okviru projektnih aktivnosti ter da bo, kot že v preteklih letih, omogočena možnost izvajanja študijskih praks njihovih študentov. Ostali programi obiska v NR Škocjanski zatok (vodeni ogledi, najem prostora, pogostitve, predavanja, različne delavnice, razstave in drugo) bodo potekali po ustaljenem načinu, pri čemer bodo deležni izboljšav in posodobitev, z namenom obiskovalcem zagotoviti bolj kakovostno izkušnjo.

Cilj 9: B. Mozetič podrobno seznani Odbor o nujnosti izvedbe določenih vzdrževalnih del na stavbi centra za obiskovalce, za kar bo v letu 2024 pripravljen natančen popis vseh potrebnih del. Nadalje predstavi redne naloge, ki potekajo v okviru tega cilja, in sicer skrb za izvedbo rednih meritev, pregledov ter posodabljanje vseh certifikatov, potrebnih za dnevno obratovanje objektov, kar pa je včasih povezano z dodatnimi stroški. V nadaljevanju člane Odbora dodatno seznani z nekaterimi krajinskimi in drugimi ureditvami v in ob objektih, med drugim s popravilom ograje pri konjih, zamenjava el. polnilnice z novo, postavitvijo verižne zapornice na postajališču za avtobuse ter nadgradnjo obstoječih cestnih zapornic.

Cilj 10: B. Lipej seznani Odbor z nalogami, ki zagotavljajo učinkovito in pregledno upravljanje NRŠZ ter podrobno predstavi izvedena dela v okviru projektov ReCo in POSEIDONE (program Interreg).

V nadaljevanju je sledila predstavitev finančnega in kadrovskega načrta, ki jo je izvedla T. Kocjančič.

Na podlagi seznaitve s predlogom Letnega programa dela in finančnega načrta NRŠZ za leto 2024 so člani Odbora soglasno sprejeli naslednji **S K L E P**:

Odbor se je seznail s predlogom Letnega programa dela in finančnega načrta NRŠZ za leto 2024 z dopolnitvami, ki sledijo iz zapisnika.

Ad 4) Razno

B. Vidmar vpraša, ali pri vzpostavljanju habitatnega tipa Natura 2000 – 62A0 »Vzhodna submediteranska suha travišča (Scorzoneratalia villosae)« pazimo, da ne vnašamo drobirja oziroma semen iz sosednjih območij. B. Mozetič odgovori, da strokovnjaki, ki delajo na tej aktivnosti, to vedo, vendar se bo vseeno pozanimal pri vodji projekta LIFE FOR SEEDS za natančnejše informacije.

B. Vidmar v nadaljevanju pozove upravljavca, da je potrebno enkrat letno poslati vse podatke o stanju naravne vrednote (tj območje NRŠZ) na ZRSVN, saj so bili zadnji taki podatki poslani 2020. Upravljavec je to vzel na znanje.

T. Babič predlaga, da se za rešitev problematike ob ankaranski vpadnici, ki je bila predstavljena v okviru cilja 6, organizira sestanek na MO Koper. Pred tem pa naj se pripravi uraden dopis na MO Koper z podrobno obrazložitvijo problematike.

S. Makovac zahvali vsem prisotnim za njihovo aktivno udeležbo na seji.

Seja se je zaključila ob 11.10 uri.

Datum priprave zapisnika: 4. 3. 2024

Zapisala:

Bojana LIPEJ
DOPPS

Samanta Makovac
predsednica Odbora